

20. 5. 2011

Veźměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Brno vs. Orlová - K rozhodnutím Nejvyššího soudu ohledně souladu místa, data a hodiny konání valné hromady se zákonem

Valné hromady obchodních společností a jejich právní úprava jsou takřka nevyčerpatelnou studnicí právních problémů. V tomto článku se zaměřím pouze na jeden střípek této problematiky, a to soulad místa, data a hodiny konání valné hromady se zákonem. Právě k této otázce nedávno poprvé přímo judikoval Nejvyšší soud a určil, na co je třeba dát v tomto směru při svolávání valné hromady pozor.

GLATZOVA & Co.
Advokátní kancelář - Law firm

Zákonná úprava

Určení místa, data a hodiny konání valné hromady je podle Obchodního zákoníku (dále též jen „ObchZ“) jednou z povinných náležitostí pozvánky na valnou hromadu. Novela provedená zákonem č. [142/1996](#) Sb., jejímž cílem bylo také posílit ochranu zejména drobných akcionářů, s účinností od 1. července 1996 do ObchZ vložila § 184 odst. 6, který zní: *„Místo, datum a hodina konání valné hromady musí být určeny tak, aby co nejméně omezovaly možnost akcionářů účastnit se valné hromady.“* Tato úprava byla od 1. prosince 2009 beze změny textu přesunuta do § 184a odst. 4 ObchZ. Toto ustanovení je součástí úpravy akciových společností.

Citované ustanovení chrání jedno ze základních práv akcionáře, a to právo účastnit se valné hromady a hlasovat na ní a tím ovlivňovat směřování společnosti.[1] Výkon tohoto práva může být ohrožen, pokud společnost pořádá valné hromady na takovém místě a v takovém čase, že účast drobných akcionářů je komplikovaná nebo nákladná. Z jejich neúčasti pak většinou profituje velký akcionář kontrolující představenstvo, který tak může společnost vést podle svého, jelikož má na valné hromadě zajištěno silnější slovo. Ustanovení § 184a odst. 4 ObchZ je tedy promítnutím zásady ochrany menšinových akcionářů, zásady ochrany akcionářů před nekorektním jednáním statutárního orgánu a také povinnosti akciové společnosti zacházet za stejných podmínek se všemi akcionáři stejně.[2] V případě konání valné hromady v rozporu s ustanovením § 184a odst. 4 ObchZ se může kterýkoliv akcionář (tedy ať už sám byl či nebyl přítomen) domáhat vyslovení neplatnosti usnesení této valné hromady soudem podle ustanovení § 183 a 131 ObchZ.

Dne 23. února 2011 vydal senát Nejvyššího soudu 29 Cdo hned ve dvou věcech rozhodnutí o návrhu na vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady z důvodu nevhodného místa a času jejího konání. V obou případech byl dovolatelem akcionář společnosti. V případě sporu vedeného pod sp. zn. 29 Cdo 4796/2010 soud dovolání zamítl, ve sporu vedeném pod sp. zn. 29 Cdo 4820/2010 naopak akcionáři přisvědčil.[3] Z uvedených rozhodnutí tak můžeme dovodit, co soud považuje za akceptovatelné a co

už ne.

Nejvyšší soud poprvé: „Do Brna klidně.“

V prvně uvedené věci byla napadena řádná valná hromada společnosti České vinařské závody a. s., se sídlem v Praze, která byla svolána na středu 25. června 2008 od 13:30 hodin do Brna. Většina akcionářů společnosti pochází z Prahy, ale valná hromada se již jednou v Brně úspěšně konala. Soudy první i druhé instance návrh zamítly.

Dovolatel v dovolání zdůrazňoval, že jelikož společnosti bylo známo, že většina akcionářů (co se týče počtu) pochází z Prahy, mělo být místo konání valné hromady stanoveno tak, aby bylo pro tuto většinu nejdostupnější. Nerozhodné přitom je, jak velký podíl na základním kapitálu společnosti mají jednotliví akcionáři.

Nejvyšší soud podotkl, že smyslem úpravy svolávání valné hromady je zachování možnosti akcionářů valné hromady se jí účastnit. Nestačí tedy, aby akcionáři byli řádně pozváni, ale je též důležité, aby jejich účast nebyla fakticky znemožněna nevhodně zvoleným místem, datem a časem konání valné hromady. Nejvyšší soud dále uvedl, že soulad místa a času konání valné hromady se zákonem závisí na poměrech konkrétní společnosti a přitom akcentoval zejména dopravní dostupnost valné hromady pro akcionáře. Dodal, že při rozptýlené akcionářské struktuře společnosti ani není možné určit místo konání tak, aby zcela vyhovovalo všem a že společnost musí brát v úvahu také další okolnosti, například náklady na konání valné hromady.

V rozhodované věci pak Nejvyšší soud uzavřel, že i když je většina akcionářů z Prahy, nelze s ohledem na den a hodinu konání valné hromady a dopravní dostupnost Brna považovat určení Brna jako místa konání valné hromady za odporující zákonu.

Nejvyšší soud podruhé: „Do Orlové ne.“

V druhé věci, vedené pod sp. zn. 29 Cdo 4820/2010, byla napadena mimořádná valná hromada společnosti HIKOR Písek a.s., se sídlem v Písku, která byla svolána na pondělí 28. července 2008 od 8:00 hodin do Orlové, která je od Písku vzdálena asi 400 km. Většina drobných akcionářů společnosti navíc má bydliště v Jihočeském kraji, naopak hlavní akcionář sídlí v Orlové. Soud první instance návrhu vyhověl, odvolací soud ovšem jeho rozhodnutí změnil a návrh zamítl.

Je nicméně důležité podotknout, že i odvolací soud potvrdil, že svolání valné hromady v čase a místě, které nevyhovují akcionářům nebo jim komplikují možnost dosažení místa konání valné hromady, odporuje zákonu. Návrh zamítl z jiného důvodu, který opomenou, neboť jeho rozbor není předmětem tohoto textu. Nejvyšší soud pak ve svém rozhodnutí nepřímou potvrdil, že svolání valné hromady písecké společnosti do Orlové, kam cesta hromadnou dopravou z Písku trvá přes 6 hodin, na 8:00 hodin ráno, omezuje akcionáře v realizaci jejich práva účasti na valné hromadě a to tím, že tuto účast spojuje s nepřiměřenými náklady.

Správné určení místa, data a času konání valné hromady

Domnívám se, že rozhodování Nejvyššího soudu v uvedených věcech je vedeno zcela praktickou úvahou. Soud, zdá se, vychází z toho, zda má zvolený čas a místo svůj důvod a zda je valná hromada pro akcionáře dosažitelná. I proto je, co se týče času konání, v pořádku valná hromada od 13:30 hodin v Brně a valná hromada od 8:00 v Orlové nikoliv. Je potom otázkou, zda by České vinařské závody spor vyhrály i v případě, že by jejich valná hromada začínala v Brně v 8:00 hodin.

Co se týče místa konání, je z rozhodnutí Nejvyššího soudu jasné to, že se valná hromada nemusí konat v sídle ani městě sídla společnosti. Při určení jiného místa je však třeba brát ohled na všechny

akcionáře společnosti. To není úplně jednoduché v případě, že společnost má listinné akcie na majitele. Společnost by v takovém případě zřejmě mohla vycházet jen z listiny přítomných na poslední valné hromadě nebo z jiných dokumentů. Bezpečnou cestou by naopak vždy mělo být konání valné hromady v městě sídla společnosti. Domnívám se, že i kdyby si 90% akcií olomoucké společnosti koupili akcionáři z Karlových Varů, mohla by se valná hromada (samozřejmě v odpovídajícím čase) konat v Olomouci. Zde je vhodné podotknout, že místo a případně i čas začátku valné hromady je možné si upravit ve stanovách.

Opomenout nelze ani datum konání valné hromady. Pelikánová uvádí, že datum by mělo být stanoveno na den vyhovující co možná nejvíce akcionářům (tj. např. pátek odpoledne) a že konání valných hromad v době letních dovolených není nejvhodnější praxí.[4] Ač s tímto názorem souhlasím, nezdá se ve světle diskutovaných judikátů, že by soudy byly takto přísné. Naopak judikováno již bylo, že společnost nemá povinnost zkoumat okolnosti aktuálního pobytu jejích akcionářů za účelem vyhodnocení termínu konání svolávané valné hromady.[5] Při výběru data však bude na druhou stranu třeba brát ohled například na státní svátky a kulturní zvyklosti.

Lze valnou hromadu společnosti s ručením omezeným svolat kamkoliv a kdykoliv?

Oba citované judikáty byly vydány ve věci akciových společností. Znamená to tedy, že u společnosti s ručením omezeným (dále jen „s.r.o.“) podobné povinnosti ve vztahu k místu a času konání valné hromady nenajdeme?

Domnívám se, že tomu tak není a že výše uvedené úvahy jsou platné i pro s.r.o., neboť i jejím společníkům svědčí právo účasti na valné hromadě.[6] Ustanovení § 184a odst. 4 ObchZ je konkrétním promítnutím zásady stejného zacházení se všemi akcionáři. Pro s.r.o. je podobná zásada upravena v ustanovení § 56a odst. 2 ObchZ, které každému zakazuje jakékoliv jednání znevýhodňující některého ze společníků. Takovým jednáním tedy může být také chování s.r.o., která záměrně svolá svou valnou hromadu na místo a čas, které jsou pro některé společníky nevýhodné nebo nedostupné. Takové svolání valné hromady by bylo v rozporu s dobrými mravy a zásadami poctivého obchodního styku a mohlo by tedy také být důvodem pro vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady.[7] [8] Je ovšem třeba poznamenat, že právě vzhledem k tomu, že výslovná úprava omezení místa a času konání valné hromady se týká pouze akciové společnosti, budou dle mého názoru nároky kladené soudy na s.r.o. zřejmě nižší.

Problém nepodstatného porušení práv

V tomto článku nechci rozebírat řízení o vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady. Je však nutné alespoň zmínit, že dle ustanovení § 131 odst. 3 písm. a ObchZ soud neplatnost valné hromady nevysloví, jestliže důsledkem porušení zákona je pouze nepodstatné porušení práv osob oprávněných domáhat se vyslovení neplatnosti. To podle mého názoru omezuje šance akcionářů domoci se pro nevhodný čas a místo konání valné hromady vyslovení neplatnosti jejich usnesení. Je třeba brát ho v potaz zejména v hraničních případech. Bylo by tedy konání valné hromady pražské společnosti v Brně od 8:00, znamenající nutnost pražských akcionářů platit hotel nebo vstát už ve 4 hodiny ráno, podstatným porušením jejich práv? Spolehlivou odpověď může dát jen případná další judikatura.

Můžeme čekat více návrhů na neplatnost valné hromady?

Z toho, co bylo uvedeno výše, docházím k závěru, že pokud společnost vezme v úvahu své akcionáře (společníky) a stanoví místo, datum a čas konání valné hromady na logickém základě, neměla by mít s porušením zákona problém. Důkazem toho, že toto většinou nečiní českým společnostem problém, je snad i fakt, že přímo k ustanovení § 184a odst. 4 ObchZ (resp. dříve § 184 odst. 6 ObchZ) Nejvyšší soud judikoval až nyní. Je ovšem také možné, že akcionáři zatím jen tiše trpěli, platili hotely a jezdili

na dlouhé výlety vlakem nebo se valných hromad neúčastnili. V takovém případě mohou být diskutovaná rozhodnutí Nejvyššího soudu pobídkou k pečlivější obraně jejich práva účasti na valné hromadě. Anebo se problém vyřeší za pomoci moderních elektronických prostředků a dálkové účasti na valných hromadách.

Mgr. Jindřich Fuka

[Glatzová & Co., s.r.o.](#)

Betlémský palác
Husova 5
110 00 Praha 1

Tel.: +420 224 401 440

Fax: +420 224 248 701

e-mail: office@glatzova.com

-----
[1] Viz ustanovení § 180 ObchZ.

[2] K posledně uvedené povinnosti viz ustanovení § 155 odst. 7, věta druhá, ObchZ.

[3] Obě rozhodnutí jsou dostupná na webových stránkách Nejvyššího soudu.

[4] Pelikánová, I.: Obchodní zákoník. Komentář. Praha: ASPI, 1998.

[5] Usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 25. března 2008, č. j. 8 Cmo 153/2007-170.

[6] Viz ustanovení § 122 ObchZ.

[7] Neplatnost valné hromady z tohoto důvodu Nejvyšší soud vyslovil (ovšem opět v případě akciové společnosti) ve věci vedené pod sp. zn. 29 Cdo 3469/2008. Šlo o situaci, kdy předseda představenstva společnosti svolal valnou hromadu na den (a také odeslal pozvánku na ni v době), kdy byl jeden ze dvou akcionářů na dovolené, což předseda věděl. Tento akcionář se tak nemohl valné hromady zúčastnit.

[8] Stejný názor vyslovila také Štenglová, I. in: Štenglová, I., Plíva, S., Tomsa, M. a kol.: Obchodní zákoník. Komentář. 11. vydání. Praha: C. H. Beck, 2006, s. 439.

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Prekluze důvodu neplatnosti VH](#)

- [Jak zahájit provoz mezinárodní letecké linky do České republiky \(EU\): právní požadavky pro aerolinky ze třetích zemí](#)
- [TOP 5 judikátů z korporátního práva za rok 2025](#)
- [Odštěpný závod zahraniční společnosti optikou NIS2: Jak správně určit velikost podniku?](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 31. - létající pořizovatel ve světle nového stavebního zákona](#)
- [SCHEJBAL& PARTNERS stáli u získání jedné z prvních licencí dle MiCA v ČR](#)
- [Proč dnes více než polovina M&A transakcí ve střední Evropě nekončí podpisem](#)
- [Přehnaná, nebo důvodná prevence? Zajištění a utvrzení závazků v praxi](#)
- [Návrh nového zákona o digitální ekonomice](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 30.: Jednání za s.r.o. - zápis jednatelského oprávnění do obchodního rejstříku](#)
- [Prověřování zahraničních investic a kybernetická regulace: řízená služba jako nová transakční proměnná](#)